

[Indenrigsministeren.]

end vi vist nogen Sinde har set Eksempler paa her i Danmark.

Det ærede Medlem Hr. Krag anførte dernæst, at han var bange for, at denne Ordning kunde medføre, at Amtsraadene følte sig for afhængige af Sogneraadene. Den Betænkelse forstaaer jeg nu slet ikke. Det forekommer mig, at er der nogen Ordning, denne Betænkelse kan fremføres overfor, er det den nuværende, hvor Sogneraadene vælger Amtsraadene, altsaa i Virkeligheden vælger deres eget Tilsyn, den Myndighed, der fører Kontrol med Sogneraadene selv. Det er ganske givet, at rent principielt maa dette betragtes som meget uheldigt.

Det ærede Medlem Hr. Krag spurgte mig, om jeg havde undersøgt de Virkninger, der vil fremkomme, hvis disse Valgregler bliver gennemført, og antydede herunder bl. a., at der vilde fremkomme Virkninger, som betød, at f. Eks. det radikale Venstre vilde tabe derved. Jeg skal hertil sige, at jeg har ikke ladet foretage en almindelig Undersøgelse for Landets Amter, og der er jo ogsaa det at sige, at selv om man lod en saadan Undersøgelse foretage, vilde den have tvivlsom Værdi, fordi man ikke paa dette Omraade kan slutte fra Resultaterne ved de politiske Valg. Jeg kan hertil føje, at jeg har heller ikke synderlig Interesse for en saadan Undersøgelse; jeg ved nemlig, hvad Virkningerne bliver, udtalt i al Almindelighed, nemlig at enhver Gruppe i Befolkningen faar, hvad den har. Krag paa. Og skulde det ske, at det radikale Venstre tabte ved denne Ordning, ja, saa skyldtes det altsaa, at mit Parti i Forvejen havde flere Amtsraadsmedlemmer, end Partiet havde Krav paa. Og det samme vil jo gælde det ærede Medlem Hr. Krags Parti; hvis det ærede Medlems Parti taber ved denne Ordning Gennemførelse, er det, fordi Venstrepartiet har flere Medlemmer, end det har Krav paa.

Jeg vil her gerne tilføje, at jeg tror, det er en Styrke i det lange Løb at kunne se saaledes paa den Slags Sager, og jeg skal heller ikke lægge Skjul paa, at jeg tror, det, at Venstrepartiet aldrig hidtil paa Valgreglernes Omraade har kunnet faa sig selv til at se Spørgsmaalene ud fra det rene Retfærdighedssynspunkt, er en af de Ting, der i Tidens Løb har tilføjet Venstrepartiet en meget stor moralsk Svækkelse.

Jeg tror nu i hvert Tilfælde ikke, at de Forhold, der hidtil har været herskende her, lader sig opretholde, de er alt for urimelige; enhver kan indenfor sit Amt finde

Eksempler paa saadanne Urimeligheder. Jeg skal blot her anføre et enkelt Eksempel; der kan anføres snesevis af den Slags. Hvis jeg rent tilfældigt griber et Amt som Ribe Amt, vil man se, at de 6 mindste Kommuner der har i alt 845 Vælgere, og de har efter den nuværende Ordning 18 Valgmænd, der møder til Amtsraadsvalg. I Ribe Amt er der en enkelt Kommune, Vejen Kommune, som har 1500 Vælgere, og denne Kommune sender 5 Valgmænd, det vil sige, at i de 6 mindste Kommuner i Ribe Amt skal der kun 47 Vælgere til at vælge en Valgmand, men i Vejen skal der 300 Vælgere til at vælge en Valgmand, det vil sige, at i disse 6 Kommuner vejer een Vælger ved Amtsraadsvalgene lige saa meget som 7 Vælgere i Vejen Kommune. Det siger sig selv, at lige saa lidt som den privilegerede Valgret med de højstbeskattedes særlige Rettigheder kunde opretholdes, lige saa lidt kan man i vore Dage opretholde denne uretfærdige Valgmaade til Amtsraadene.

Der er fremsat enkelte Bemærkninger om Forslagets andet Afsnit vedrørende Adgangen til at stemme i Tilfælde af Sygdom eller Fraværelse. Ordføreren for Socialdemokratiet ankede over, at denne Adgang kun var givet med Hensyn til Valg til Kommunalbestyrelsen og ikke ved Amtsraadsvalgene. Jeg skal gerne sige, at det er klart, at principielt kan man ikke hævde, at denne Adgang ikke kan have samme Berettigelse ved Amtsraadsvalgene som ved de almindelige kommunale Valg; naar de er undtaget, er det, fordi dette System selvfølgelig vil blive noget mere kompliceret, naar de to Valg skal afholdes samtidig, og man kan vel ogsaa nok sige, at de paagældende Vælgere ikke føler, at Amtsraadsvalgene staaar dem saa nær, som de almindelige Valg i deres Kommune gør. Jeg for min Del har imidlertid intet imod at slette denne Bestemmelse, saaledes at de samme Regler kommer til at gælde ved begge Slags Valg.

Det ærede Medlem Hr. Krag mente, at Forslaget var for omfattende paa dette Punkt, tager for mange med, men jeg forstod, at det ærede Medlem fandt det rimeligt, at en saadan Adgang blev givet i hvert Fald til dem, der ved Tjeneste af en eller anden Art var forhindret i at være til Stede. Det ærede Medlem Hr. Ole Bjørn Kraft udtalte, at i hans Parti var man mere betænkelig ved en saadan Ordning, end man i sin Tid havde været i Valglovskommissionen, men mente dog, at det i hvert Fald vilde være rimeligt at gennemføre Ordningen ved de kommunale Valg for Sømænds Vedkom-